

Valsts izglītības satura centrs

OCTA

Diagnosticējošais darbs par ceļu satiksmes drošības noteikumiem 8. klasei: rezultātu apkopojums un analīze

2016

Materiālu izstrādāja: Eva Jākobsone

Atbildīgā par izdevumu: Inese Bautre

Valsts izglītības satura centra redakcija

Pārpublicēšanas vai citēšanas gadījumā atsauce uz šo materiālu ir obligāta.

© Valsts izglītības satura centrs, 2016

Valsts izglītības satura centrs (turpmāk – VISC) izstrādāja un no 2015.gada 9.novembra līdz 13.novembrim piedāvāja izglītības iestādēm diagnosticējošo darbu par ceļu satiksmes drošības noteikumiem 8.klasei. Tā mērķis bija noskaidrot skolēnu zināšanas un prasmes par ceļu satiksmes drošību, kā arī attieksmi pret savu un līdzcilvēku drošību un veselību ceļu satiksmē.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2014.gada 12.augusta noteikumiem Nr.468 „Noteikumi par valsts pamatzglītības standartu, pamatzglītības mācību priekšmetu standartiem un pamatzglītības programmu paraugiem” ceļu satiksmes drošības jautājumi ir iekļauti mācību priekšmeta „Sociālās zinības” standarta, kā arī mācību priekšmeta programmas parauga saturā un „Klases stundu programmas paraugā”. Piemēram, mācību priekšmeta „Sociālās zinības” standarta pamatprasības mācību priekšmeta apguvei, beidzot 6.klasi skolēns apzinās, ka cilvēks pats ir atbildīgs par savu veselību un drošību; zina un ievēro ceļu satiksmes noteikumus (arī par velosipēdistu drošību) un citus drošības noteikumus; beidzot 9.klasi - zina un ievēro ceļu satiksmes noteikumus (arī par velosipēdistu un motorizēto transportlīdzekļu vadītāju drošību) un citus drošības noteikumus.

Diagnosticējošā darba organizēšanu atbalstīja Ceļu satiksmes drošības padome, tā sagatavošana un organizēšana tika finansēta no apdrošināšanas līdzekļiem, ko saskaņā ar Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likumu apdrošinātāji ceļu satiksmes negadījumu novēršanas pasākumu veikšanai ieskaita biedrības „Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs” kontā.

VISC pateicas Ceļu satiksmes drošības direkcijas ekspertei **Valdai Kjasperei** par palīdzību diagnosticējošo darbu jautājumu un atbilžu izvērtēšanā.

Ilustratīvo dizainu – attēlus izstrādāja Vivianna Maria Stanislavska

Rezultātu apkopojumu un analīzi veica Ādažu vidusskolas skolotāja Eva Jākobsone.

VISC koordinatore Inese Bautre.

SATURS

1. Diagnosticējošā darba saturs, veidošanas principi un vērtēšana	5
2. Diagnosticējošā darba rezultātu apskats	8
2.1. Pirmās daļas vispārīgais apkopojums diagrammās un tabulās	8
2.2. Testa daļas apkopojums diagrammās un tabulās	10
3. Diagnosticējošā darba uzdevumu apskats	12
4. Testa daļas jautājumu apskats un analīze	31
5. Diagnosticējošā darba kopsavilkums un secinājumi	36

1. Diagnosticējošā darba saturs, veidošanas principi un vērtēšana

Diagnosticējošā darba izpildes laiks bija 40 minūtes, tas bija izpildāms tikai elektroniski, un piedalīšanās diagnostikā bija izglītības iestādes brīva izvēle. Darbs bija latviešu valodā un vienā variantā.

Diagnosticējošajam darbam ir divas daļas.

Darba 1.daļā skolēni atbildēja uz 25 dažāda veida jautājumiem, kuriem doti 2 līdz 4 atbilžu varianti vai jāvērtē dotās situācijas attēlos. Darba 2.daļā skolēni pildīja testu ar 11 jautājumiem, kuriem doti īsie atbilžu varianti JĀ vai NĒ.

Darbs tika vērtēts procentos. Procentuālais vērtējums, atkarībā no pareizi atbildēto jautājumu skaita, redzams 1.tabulā – darba 1.daļai (25 jautājumi), 2.tabulā - darba testa daļai (11 jautājumi) un 3.tabulā – darba visi 36 jautājumi.

1.tabula

Līdz33%	33-49%	50-59%	60-69%	70-79%	80-89%	90-100%
0-8 jaut.	9-12 jaut.	13-14 jaut.	15-17 jaut.	19-20 jaut.	21-23 jaut.	24-25 jaut.

2.tabula

Līdz33%	33-49%	50-59%	60-69%	70-79%	80-89%	90-100%
0-3 jaut.	4-5 jaut.	6 Jaut.	7 jaut.	8 jaut.	9 jaut.	10-11 jaut.

3.tabula

Līdz33%	33-49%	50-59%	60-69%	70-79%	80-89%	90-100%
0-11 jaut.	12-17 jaut.	18-21 jaut.	22-24 jaut.	25-28 jaut.	29-32 jaut.	33-36 jaut.

Kopumā tika apkopoti 9027 skolēnu darba rezultāti.

Diagnosticējošā darba (turpmāk – darba) jautājumu izstrādē tika izmantoti tobrīd spēkā esošie normatīvie akti – Ministru kabineta 2004.gada 29.jūnija noteikumi Nr.571 „Ceļu satiksmes noteikumi” (turpmāk – CSN) un Ceļu satiksmes likums (spēkā līdz 31.12.2015.) (turpmāk – CSL).

Diagnosticējošā darbā tika iekļautas tēmas:

I CEĻU SATIKSMES NOTEIKUMI

1. Ceļu satiksmes noteikumos lietotie termini – 17., Testa (turpmāk – T) – 7.jaut. (CSN 10., 11. punkts);
2. Vispārīgie jautājumi par ceļu satiksmes dalībnieku uzvedību uz ceļa – 2.jaut. (CSN 1.punkts);
3. Gājēju un pasažieru pienākumi – 1., 3., 4., 5., 14.jaut. (CSN 2.punkts);
4. Transportlīdzekļu vadītāju vispārīgie pienākumi – 4., 6., T – 6.jaut. (CSN 3.p.);
5. Transportlīdzekļu vadītāju pienākumi īpašos gadījumos – T – 5.jaut. (CSN 4.p.);
6. Transportlīdzekļa vadītāja rīcība pēc ceļu satiksmes negadījuma – 7.jaut. (CSN 5.p.);
7. Ceļu satiksmes regulēšana, ceļu satiksmes regulēšanas luksofori – 18., 19.jaut. (CSN 6.p.);
8. Braukšanas virzienu maiņa – 8., T – 4., T – 8.jaut. (CSN 7.p.);
9. Braukšanas ātrums, distance un intervāls – 20., 21.jaut. (CSN 9.p.);
10. Ceļu satiksme dzīvojamās zonās – 11., T – 9.jaut. (CSN 13.p.);
11. Dzelzceļa pārbrauktuvju šķērsošana – 14.jaut. (CSN 15.p.);
12. Avārijas zīmju lietošana – 15.jaut. (CSN 17.p.);

13. Papildu prasības velosipēdu un mopēdu vadītājiem – T – 1., T – 10., T – 11., 25.jaut. (CSN 23.p.);
14. Transportlīdzekļu pazīšanas zīmes – 23.jaut. (CSN 26.p.);
15. Mācību braukšana – 15.jaut. (CSN 21.p.);
16. Braukšana krustojumos – 24.jaut.(CSN 12.p.).

II CEĻU SATIKSMES LIKUMS

1. Transportlīdzekļu vadītāju un atsevišķu kategoriju ceļu satiksmes dalībnieku vecuma ierobežojumi –12.jaut. (CSL 23.pants);
2. Transportlīdzekļu vadītāju apmācība un vadītāju apliecības izsniegšana – 12.jaut. (CSL 22.pants);
3. Transportlīdzekļu reģistrācija – 16., T – 2. jaut. (CSL 10.pants);
4. Veselības pārbaudes transportlīdzekļu vadītājiem un personām, kas vēlas iegūt transportlīdzekļu vadītāju kvalifikāciju – T –3.jaut. (CSL 30.pants)
5. Transportlīdzekļu vadīšanas tiesības – T– 6.jaut. (CSL 26.pants).

III CEĻU ZĪMES UN APZĪMĒJUMI

1. Brīdinājuma zīmes – 22., 23.jaut. (Pielikuma 27.1.p.);
2. Priekšrocības zīmes – 22.jaut. (pielikuma 27.2.p.);
3. Aizlieguma zīmes – 22., 25.jaut. (pielikuma 27.3.p.);
4. Norādījuma zīmes – 21., 22., 23.jaut. (pielikuma 27.5.p.).

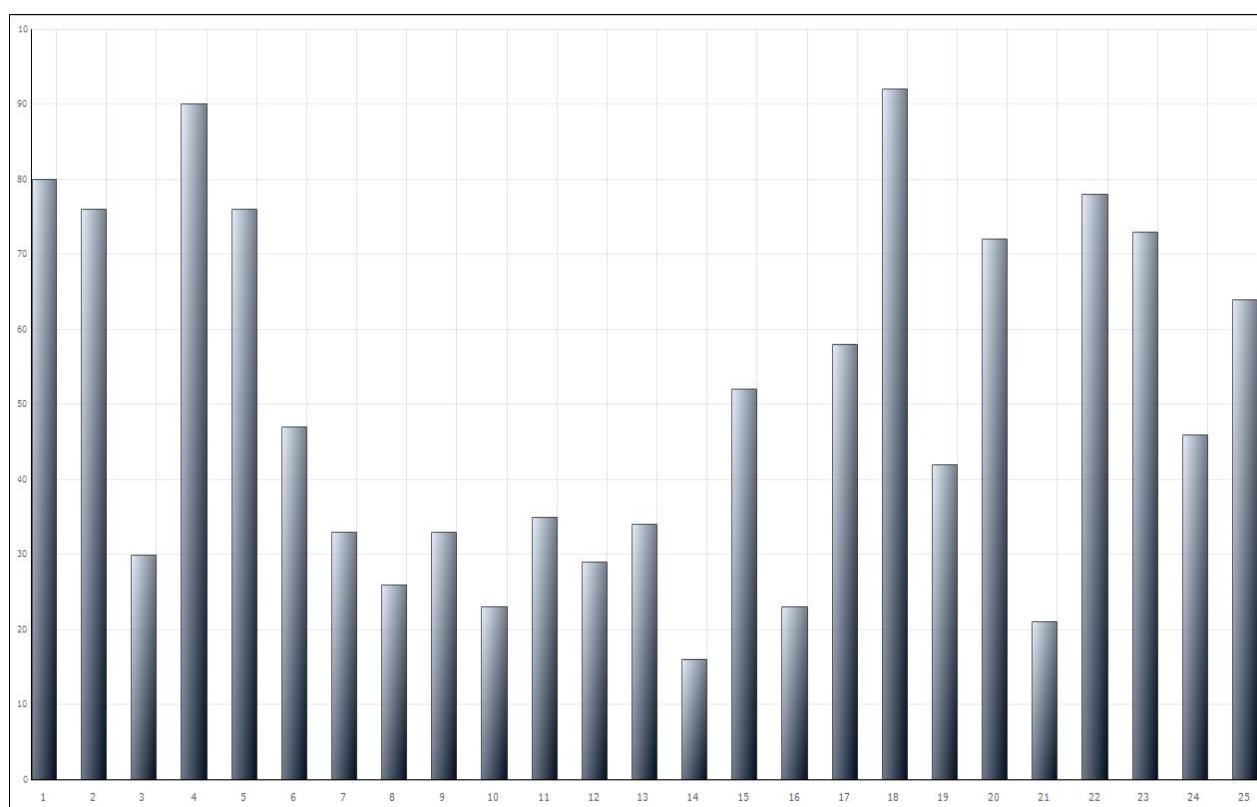
2. Diagnosticējošā darba rezultātu apskats

2.1. Pirmās daļas apkopojums diagrammās un tabulās

Darba 1.daļā doti 25 dažāda veida jautājumi, kuriem ir 2 – 4 atbilžu varianti vai jāatbild uz jautājumu, vērtējot situācijas attēlos.

Apkopojot 9027 darba rezultātus, 1.attēlā redzams katra jautājuma pareizās atbildes procentos.

1.attēls

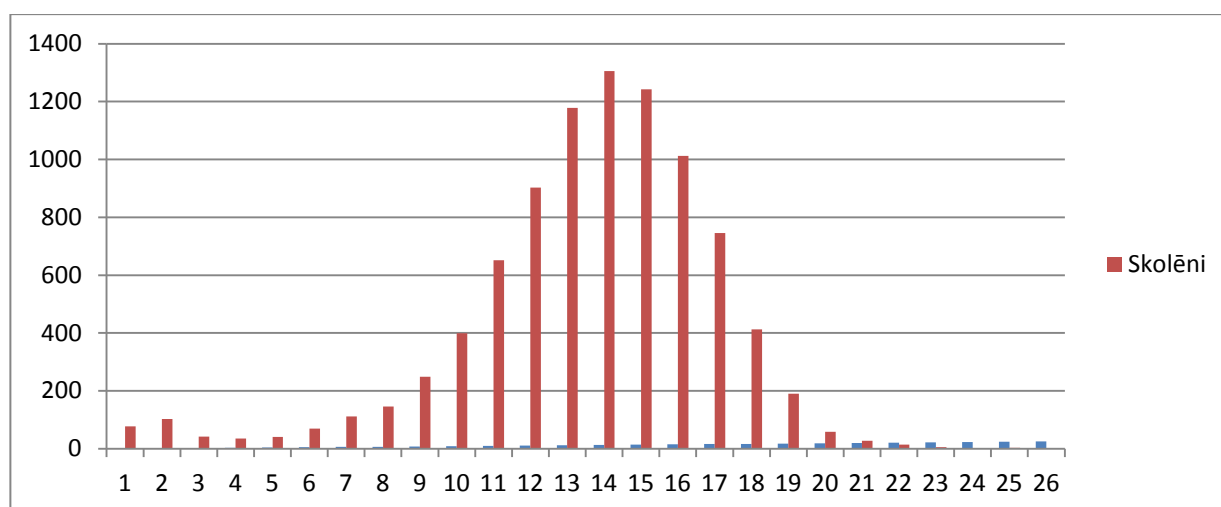
Darba 1.daļas vidējais rezultāts ir 49,96 %.

Diagrammās – 2.attēls un 3.attēls – apkopoti dati par pareizi izpildīto uzdevumu skaitu, ņemot vērā 1.daļas visus 25 jautājumus.

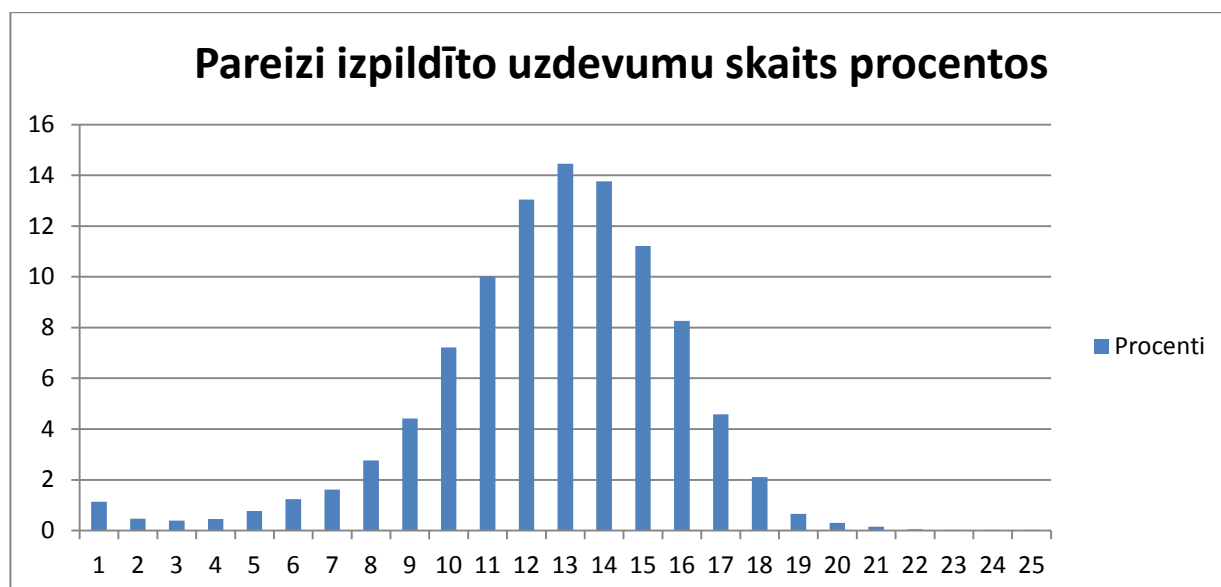
2.attēla diagrammā redzams skolēnu skaits un cik uzdevumu pareizi tie izpildījuši.

3.attēla diagrammā skolēnu skaits izteikts procentos.

2.attēls

3.attēls

Vairākums skolēnu pareizi atbildējuši vidēji uz 15 – 18 jautājumiem. Ir skolēni, kuri atbildējuši arī 100% pareizi.

4.tabulā redzams 9027 respondentu 1.daļas 25 uzdevumu atbilžu rezultātu procentuālais apkopojums.

4.tabula

Procenti	Līdz33%	33-49%	50-59%	60-69%	70-79%	80-89%	90-100%
Rezultāts	9%	34,7%	28,3%	24%	2,8%	1%	0,2%

Pēc tabulas redzams, ka vairums skolēnu (63%) darbā snieguši pareizas atbildes. No 60% līdz 100% pareizu atbilžu ir bijušas 28% skolēniem.

2.2. Testa daļas apkopojums diagrammās un tabulās

Darba 2.daļā dots Tests ar 11 jautājumiem. Tiem doti īsie atbilžu varianti JĀ vai NĒ. Testa daļa nebija obligāta. Tika apkopoti 3220 darba rezultāti.

4.attēla diagrammā redzams pareizo atbilžu skaits procentos.

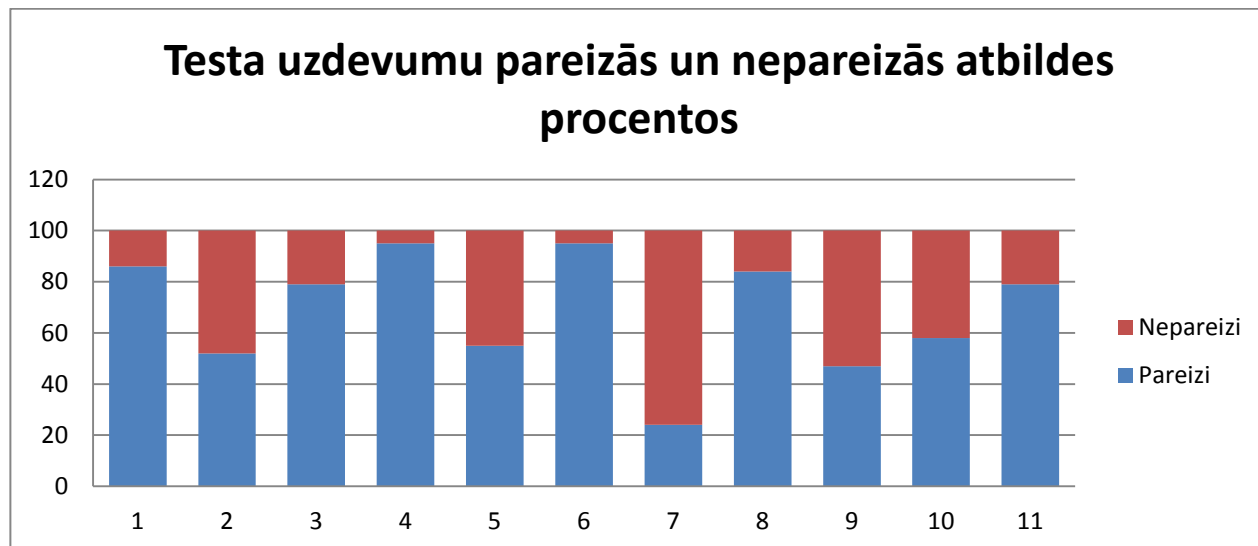
4.attēls

Vidējais vērtējums testā - 68,5 %

5.attēla diagrammā redzama Testa pareizo un nepareizo atbilžu procentuālā attiecība.

5.attēls

5.tabulā redzami 3220 respondentu 11 testa jautājumu rezultātu apkopojums:

5.tabula

Procenti	Līdz33%	33-49%	50-59%	60-69%	70-79%	80-89%	90-100%
Rezultāts	9%	9,1%	27,2%	0,1%	18,2%	18,2%	18,2%

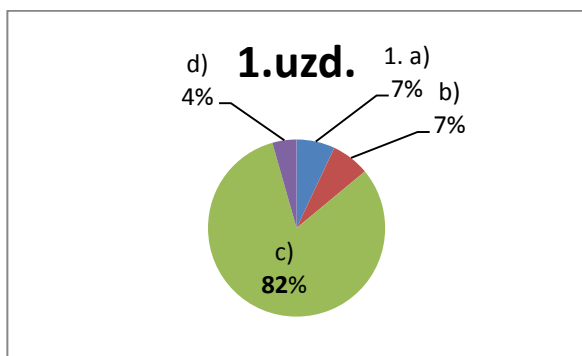
Pēc datiem redzams, ka vairums skolēnu (54.7%) darbā snieguši pareizas atbildes no 60% līdz 100 %.

3. Diagnosticējošā darba uzdevumu apskats

Pareizā atbilde ir izcelta **treknrakstā**.

1. Pārvietoties ar skrituļslidām vai skrituļdēli, atļauts:

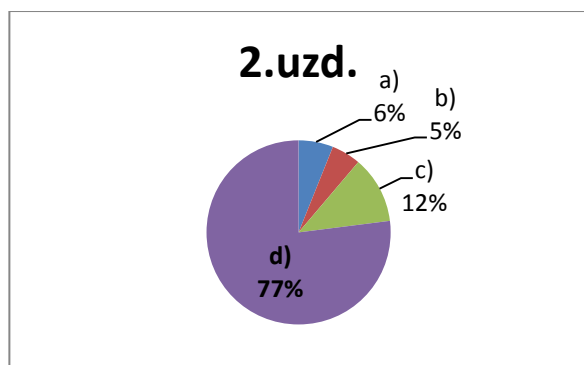
- a) pārvietoties pa brauktuves malu vai nomali pretī transporta līdzekļu kustībai;
- b) pārvietoties pa brauktuves malu vai nomali transporta līdzekļu kustības virzienā;
- c) pārvietoties pa ietvi, gājēju ceļu, gājēju un velosipēdu ceļu nomali, netraucējot pārējos gājējus;**
- d) viss iepriekš minētais.

Pareizi atbildēja 82% skolēnu, nepareizi – 18%. Tas parāda, ka skolēnu zināšanas, kur drīkst pārvietoties ar skrituļslidām vai skrituļdēli, ir labas. Tomēr iestājosies pavasara un vasaras sezonai, aicinām skolotājus un vecākus aktualizēt šo jautājumu, īpaši akcentējot gan gājēju, gan velosipēdistu uzvedības kultūru un būt savstarpēji iecietīgiem.

2. Ceļu satiksmes dalībniekiem aizliegts:

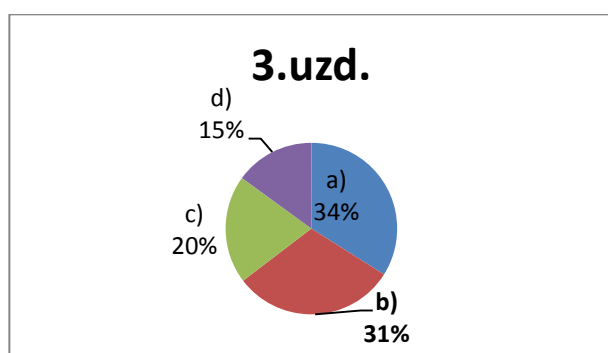
- a) bojāt, patvaļīgi noņemt vai uzstādīt ceļa zīmes,
- b) bojāt, piesārņot vai piegružot ceļu
- c) bojāt, patvaļīgi noņemt vai uzstādīt luksoforus vai citus ceļu satiksmes organizācijas tehniskos līdzekļus;
- d) visi iepriekš minētie.**

Pareizi atbildēja 77%, nepareizi 23%. Skolēni saprot, cik liela nozīme ir uzstādītām ceļa zīmēm un luksoforiem ceļu satiksmē. Jebkādi ceļa zīmju bojājumi būtiski apdraud satiksmes drošību. Tiek pārtraukta ceļa zīmju pamatfunkcija – informēt un brīdināt autovadītājus. Īpaši bīstami tas ir diennakts tumšajā laikā, jo, piemēram, aplīmēta ceļa zīme būtiski vai pilnībā zaudē savas gaismas reflektējošās īpašības, līdz ar to nav pamanāma. Jāatgādina skolēniem, ka ļaunprātīga ceļa zīmju bojāšana ir prettiesiska un sodāma.

3. Personām, kas stumj velosipēdu vai mopēdu ārpus apdzīvotām vietām, jāpārvietojas:

- a) pa brauktuves malu vai nomali pretī transporta līdzekļu kustībai;
- b) pa brauktuves malu vai nomali transporta līdzekļu kustības virzienā;**
- c) pa velosipēdu ceļu;
- d) pa gājēju ceļu.

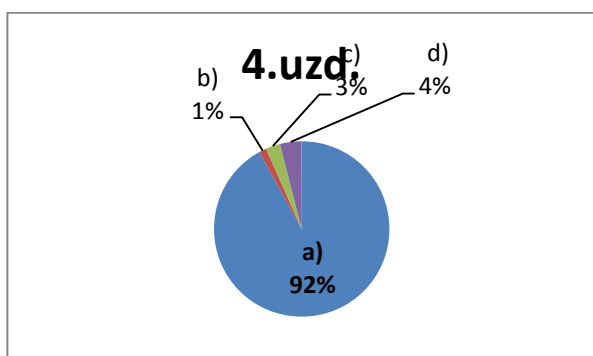

Pareizi atbildēja 31%, nepareizi 69%. Zemais rādītājs šajā jautājumā, iespējams, izskaidrojams ar to, ka skolēni nebija pietiekami pievērsuši uzmanību norādei - ārpus apdzīvotām vietām. CSN nosaka, ka jāturpina ceļš pa brauktuves malu vai

nomali transporta līdzekļu kustības virzienā. Ir jāapzinās, ka velosipēds ir transporta līdzeklis un velosipēdists ir satiksmes dalībnieks.

4. Pasažieriem braukšanas laikā automašīnas aizmugurējā sēdekļī jāpiesprādzējas:

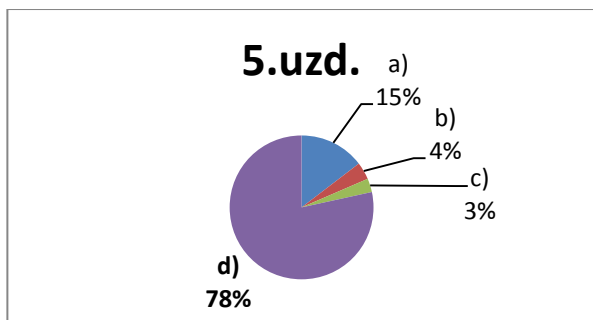
- a) **obligāti;**
- b) tikai braucot pa lauku ceļiem;
- c) tikai bīstamās situācijās;
- d) ja to liek automašīnas vadītājs.

Pareizi atbildēja 92%, nepareizi 8%. Tas parāda, skolēni zina, ka drošības jostas jālieto visos gadījumos uz jebkura ceļa. Tomēr arī 8% ir satraucošs rādītājs, jo negadījuma brīdī tikai tā iespējams pasargāt sevi un citus automašīnā esošos. Jāpiebilst, ka nav nepieciešama pat nopietna sadursme, jo straujas bremzēšanas laikā vai nelielas sadursmes brīdī nepiesprādzējies pasažieris ar savu ķermeni var savainot sevi un citus automašīnā esošos līdzbraucējus. Jāuzsver, ka šādā situācijā piesprādzējoties, drošības josta pasažiera ķermeni nofiksē un notur sēdekļī.

5. Pasažieriem aizliegts:

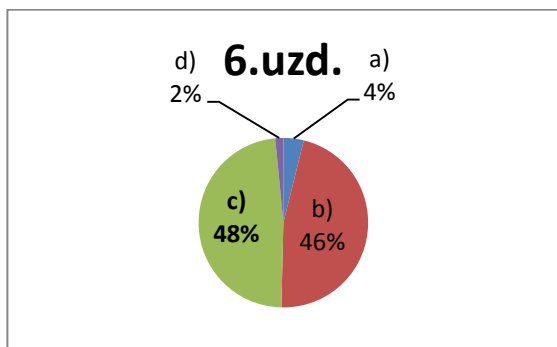
- a) braukšanas laikā traucēt transportlīdzekļa vadītāju un novērst viņa uzmanību;
- b) atvērt transportlīdzekļa durvis pirms tas ir apstājies;
- c) atstāt sēdvietu, ja transportlīdzekli apturējis policijas darbinieks;
- d) **visi iepriekš minētie.**

Pareizi atbildēja 78%, nepareizi 22%. Skolēnu zināšanas par pasažieru pienākumiem ir labas. Ikvienam pasažierim savā uzvedībā transportlīdzeklī ir jāievēro civilizētā sabiedrībā vispārpieņemtās uzvedības, ētikas u.c. normas.

6. Transportlīdzeklī atrodoties kustībā, vadītājs tālruni var lietot:

- a) jebkurā gadījumā;
- b) ārkārtas gadījumos;
- c) ja tālrunis nav jāņem rokā;**
- d) ja transportlīdzeklī atrodas mazi bērni.

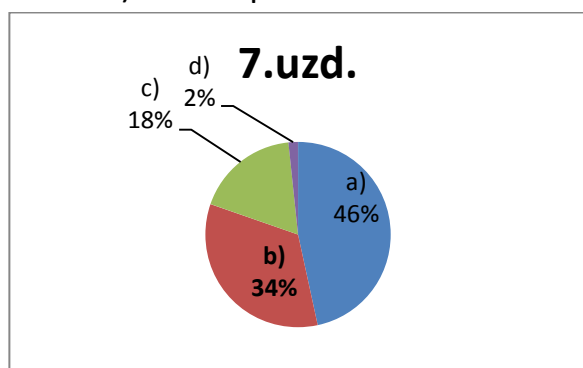

Pareizi atbildēja 48%, nepareizi 52%. Skolēnu uzmanība būtu jāvērs arī uz to, ka transportlīdzeklī atrodoties kustībā, vadītājs telefonu rokās nedrīkst ņemt arī ārkārtas gadījumos. Nepieciešams apstāties un tad zvanīt vai pārbaudīt informāciju viedtālrunī. Tas pats attiecas arī uz velosipēda vadīšanu – nedrīkst turēt telefonu rokā un runāt braukšanas laikā!

7. Transportlīdzekļa vadītāja pirmā rīcība pēc ceļu satiksmes negadījuma:

- a) izsaukt neatliekamo medicīnisko palīdzību;
- b) nekavējoties apstāties;**
- c) izsaukt policijas darbiniekus;

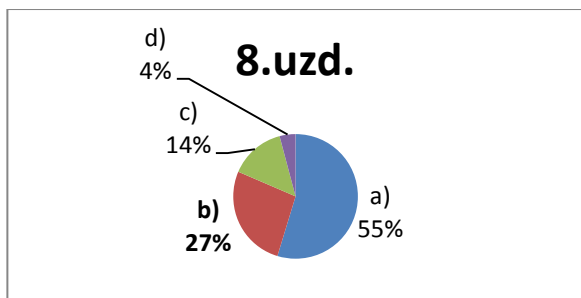
d) dodies prom.

Pareizi atbildēja 34%, nepareizi 66%. Jautājumā ir prasīts - kā **jārīkojas transporta līdzekļa vadītājam pēc ceļu satiksmes negadījuma**. Jautājuma situācijā ir tāda - vai nu pats transporta vadītājs ir izraisījis ceļu satiksmes negadījumu vai ticis netieši iesaistīts. Vispirms ir jāapstājas, un tikai tad vadītājs drīkst ņemt mobilo tālruni un to lietot, lai izsauktu jebkādu palīdzību. Šis jautājums ir saistīts ar attieksmes veidošanu ceļu satiksmē, jo transporta līdzekļa vadītājs nedrīkst atstāt notikuma vietu. Skolēni pārsvarā atbildējuši, ka vispirms jāizsauc neatliekamā palīdzība. Tas ir ļoti pozitīvi! Bet tas ir jādara tad, ja negadījumā ir cietušie. Ieteikums mācību satura apguvē analizēt dažādas situācijas ceļu satiksmes drošībā un mēģināt identificēt riskus, analizēt tos un pārrunāt konkrētu tālāko rīcību. Aicinām skolotājus mācību procesā pievērst lielāku uzmanību CSN nodaļai – Transportlīdzekļa vadītāja rīcība pēc ceļu satiksmes negadījuma.

8. Transportlīdzekļa vadītājam jādod ceļš no apzīmētas pieturas izbraucošam autobusam:

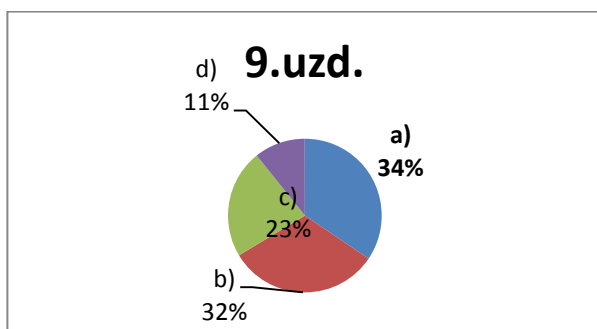
- a) jebkurā situācijā;
- b) apdzīvotajās vietās;**
- c) nav jādod ceļš;
- d) avārijas situācijā.

Pareizi atbildēja 27%, nepareizi 73%. Tas parāda, ka skolēni nepārzina šo ceļu satiksmes noteikumu un arī ikdienas situācijās nav tam pievērsuši uzmanību. CSN paredz, ka apdzīvotās vietās transportlīdzekļa vadītājam jādod ceļš trolejbusiem un autobusiem, kuri sāk braukt no apzīmētas pieturas. Iesakām šim jautājumam pievērst lielāku uzmanību, jo skolēni no 14 gadu vecuma var iegūt mopēda (AM) vadītāja tiesības un kļūst par ceļu satiksmes dalībniekiem. Būtiski ir skolēniem skaidrot satiksmes organizācijas principus mūsu valstī un veidot skolēnos prasmi saskatīt situāciju bīstamību, analizēt riskus un droši rīkoties.

9. Kā jārikojas transporta līdzekļa vadītājam dienas laikā piespiedu apstāšanās gadījumā uz dzelzceļa pārbrauktuves?

- a) jāskrien pretī vilcienam, rādot apstāšanās signālu – rokas aplošanu, turot rokā spilgtas krāsas drānu vai citu labi saskatāmu priekšmetu;**
- b) transportlīdzeklis pašu spēkiem jāstumj nost no dzelzceļa pārbrauktuves ;
- c) jāmūk projām;
- d) visi iepriekš minētie.

Pareizi atbildēja 34%, nepareizi 66%. Jāpievērš uzmanība tam, ka šādās situācijās galvenais ir drošība. Tātad – visiem jāatstāj transportlīdzeklis un jābrīdina par briesmām vilciena vadītājs, kurš ir profesionāls vadītājs un ir apmācīts kā rīkoties ekstremālās situācijās. Skolēni šādā situācijā var nokļūt gan kā transportlīdzekļa vadītāji (velosipēda, mopēda, kvadricikla (no 16 gadiem)), gan kā pasažieri. Ir

jāzina un jāprot rīkoties dažādās ārkārtas situācijās, kas ir saistītas ar personisko un līdzcilvēku drošību un veselību. Būtiski atcerēties – ja transportlīdzeklis apstājas uz pārbrauktuves un līdzās ir citi cilvēki, transportlīdzekļa vadītājam jālūdz viņu palīdzība, lai kopīgi pēc iespējas ātrāk nostumtu transportlīdzekli no sliedēm.

Ja sliedes neizdodas atbrīvot,

-vadītājam nekavējoties jāzvana uz tālruni 112 un jāinformē glābšanas dienests par notikušo;

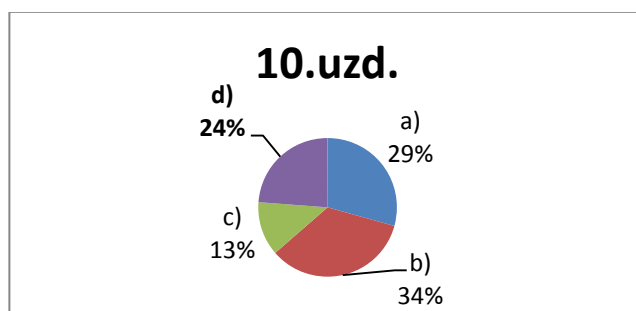
-ja notikuma vietā ir vairāki cilvēki, tie jānosūta abos virzienos gar sliežu ceļu, lai brīdinātu vilcienu vadītājus par šķērsli uz pārbrauktuves, un mašīnisti laikus spētu nobremzēt;

-ja notikuma vietā bez vadītāja ir tikai viens cilvēks, viņam jādodas gar sliežu ceļu tajā virzienā, kur sliežu ceļš ir sliktāk pārredzams;

-ja notikuma vietā ir tikai vadītājs, viņam jānodod trauksmes signāls. Tuvojoties vilcienam, vadītājam jāskrien tam pretī gar sliežu ceļu, rādot apstāšanās signālu.

10. Avārijas zīme uz ceļa ārpus apdzīvotām vietām, lai brīdinātu citus transportlīdzekļu vadītājus par briesmām, jāuzstāda šādā attālumā:

- a) ne mazāk kā 15m;
- b) ne mazāk kā 50m;
- c) ne mazāk kā 70m;
- d) ne mazāk kā 100m.**

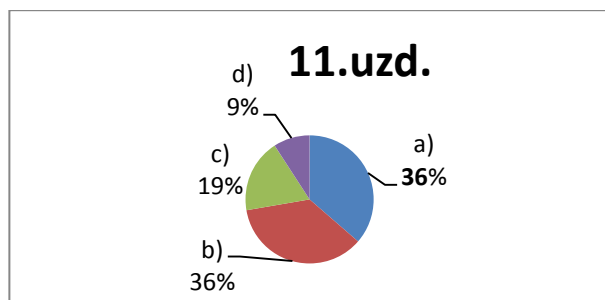

Pareizi atbildēja 24%, nepareizi 76%. Zemais pareizo atbilžu rādītājs liecina par to, ka skolēni neapzinās automašīnas reālo bremzēšanas ceļa ilgumu atkarībā no braukšanas ātruma. Tā kā jautājums bija par to, cik metru attālumā jāuzstāda avārijas zīme uz ceļa ārpus apdzīvotām vietām, kur parasti atļautais ātrums ir 90 km/h, skolotājiem būtu ar matemātiskiem aprēķiniem jāparāda, cik garš būs

bremzēšanas ceļš pie šāda ātruma. Piemēram, pārvērtīsim 90km/h par m/sek. $90000:3600 = 25\text{m/sek}$. Tas būtu tikai tīrais bremzēšanas ceļš, neņemot vērā vadītāja reakcijas ātrumu un ceļa seguma vai braukšanas apstākļus. Bremzēšanas ceļš var būt daudz garāks un avārijas zīme uz ceļa ārpus apdzīvotām vietām, lai brīdinātu citus transportlīdzekļu vadītājus par briesmām, jāuzstāda vismaz 100m attālumā.

11. Transportlīdzekļu stāvēšana dzīvojamā zonā ar iedarbinātu motoru ir atļauta līdz:

- a) 5 minūtēm
- b) 10 minūtēm
- c) 15 minūtēm
- d) 20 minūtēm.

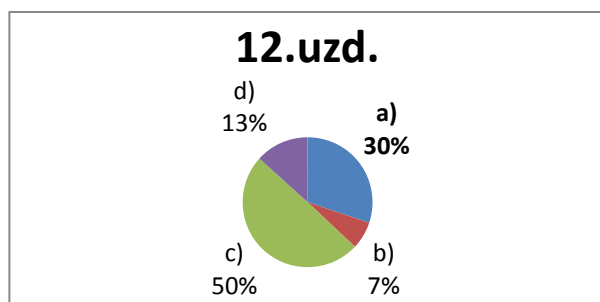

Pareizi atbildēja 36%, nepareizi 64%. Autori uzskata, ka nākamajiem transportlīdzekļu vadītājiem ir jāpārzina šī ceļu satiksmes noteikumu prasība, jo bieži ikdienā redzams, ka jaunieši sēž automašīnā, kurai darbojas motors, pie dzīvojamās mājas un klausās mūziku vai sarunājas. Pirmkārt, transportlīdzekļu stāvēšana dzīvojamās zonās atļauta tikai speciāli paredzētās stāvvietās. Ja tādu stāvvietu nav vai ja tās ir aizņemtas, transportlīdzekļu stāvēšana atļauta tikai vietās, kur tas netraucē gājēju pārvietošanos vai citu transportlīdzekļu braukšanu. Otrkārt, skolēniem būtu jāveido izpratne par transportlīdzekļu ekspluatācijas īpašībām, kas raksturo pašas degvielas un tās sadedzes un sadalīšanās produktu un trokšņa ietekmi uz apkārtējo vidi un cilvēku.

12. Mācīties braukt ar A1 kategorijas motociklu (motora darba tilpums nepārsniedz 125 kubikcentimetrus) drīkst no:

- a) 14 gadiem
- b) 15 gadiem

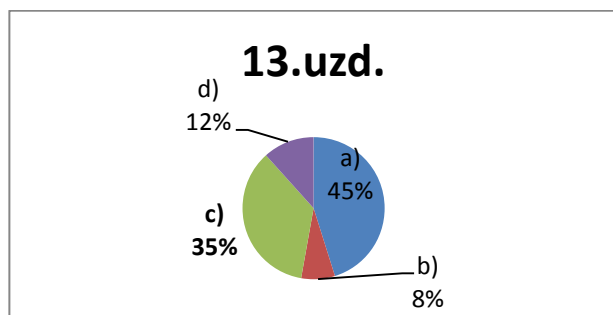
- c) 16 gadiem
- d) 18 gadiem.

Pareizi atbildēja 30%, nepareizi 70%. Skolēni nav pievērsuši uzmanību vārdiem “mācīties braukt”. Lielākais vairums atbildējuši “no 16gadiem”, jo tad var kārtot eksāmenu, lai varētu iegūt braukšanas vadītāja apliecību uz A1 kategorijas motocikliem. Skolotājiem būtu jāpievērš skolēnu uzmanība tam, ka mācīties braukt ar jebkuru transporta līdzekli var 2 gadus iepriekš, nekā ļauts kārtot eksāmenu braukšanas vadītāja apliecības iegūšanai ar attiecīgo transportlīdzekli.

13. Kuras kategorijas tiesības var iegūt no 14 gadu vecuma?

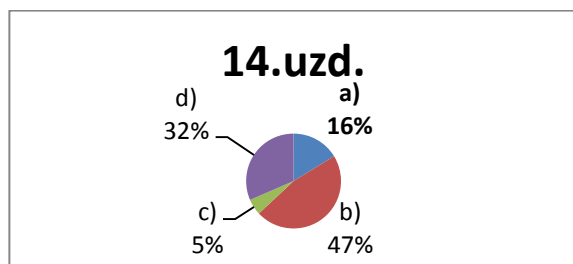
- a) A 1
- b) A 2
- c) **AM**
- d) B 1

Pareizi atbildēja 35%, nepareizi 65%. Šajā vecumā, mācot ceļu satiksmes noteikumus, lielāka vērība jāpievērš tām transportlīdzekļu kategorijām, kurās drīkst vadītāja apliecību iegūt no 14 gadus vecuma — AM (mopēds).

14. Skolēnu grupas diennakts gaišajā laikā drīkst pārvietoties pa ceļa nomali:

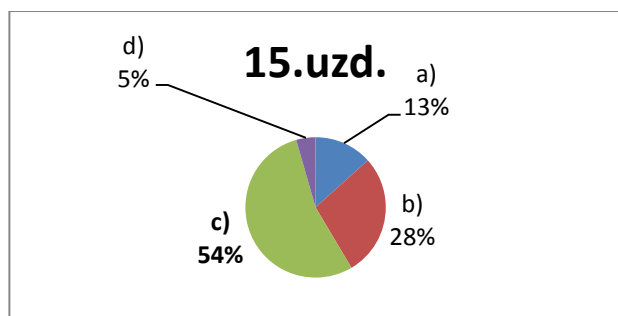
- a) rindā pa divi transportlīdzekļa braukšanas virzienā;
- b) rindā pa divi pretī transportlīdzekļa braukšanas virzienam;
- c) rindā pa trīs pretī transportlīdzekļa braukšanas virzienam;
- d) rindā pa vienam transportlīdzekļa braukšanas virzienā.

Pareizi atbildēja 16%, nepareizi 84%. Parasti tiek runāts, ka gājējam (ejot vienam) pa ceļu jāpārvietojas pretī transporta līdzekļa braukšanas virzienam. Taču netiek pārrunāts, kā jāpārvietojas pa ceļa nomali lielām skolēnu grupām, piemēram, ja saplīsis autobuss, ar kuru tie devušies ekskursijā. Un šajā gadījumā noteikumi paredz, ka skolēnu grupai jāpārvietojas pa ceļa nomali rindā pa divi transporta līdzekļa braukšanas virzienā. 32% skolēnu ir atbildējuši daļēji pareizi - rindā pa vienam transporta līdzekļa braukšanas virzienā, nepadomājot, ka šāda rinda varētu būt ļoti gara un nepārredzama.

15. Individuāli mācīt vadīt transportlīdzekli atļauts vadītājam, kura atbilstošā vadītāja stāžs ir:

- a) vismaz 1 gads;
- b) vismaz 2 gadi;
- c) vismaz 3 gadi;**
- d) viens mēnesis.

Pareizi atbildēja 54%, nepareizi 46%. Pēc CSDD statistikas drošāk automašīnu vada tie autovadītāji, kuriem ir pieredze bet bīstamākie autovadītāji ir jaunie autovadītāji, kuriem vēl trūkst autovadītāja pieredzes un kuri pārvērtē savas braukšanas spējas vai nereti ar automašīnu demonstrē pārgalvīgu uzvedību un tādēļ likumā ir iestrādāta šāda prasība.

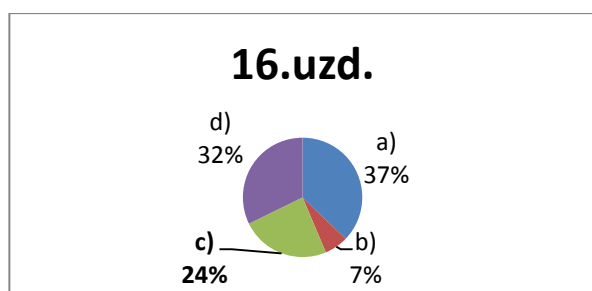
16. Transportlīdzekļus, kurus drīkst vadīt no 14 vai 16 gadu vecuma, atļauts reģistrēt :

a) uz 14 gadu vecumu sasniegušas fiziskās personas vārda ar tās vecāku piekrišanu;

b) uz 15 gadu vecumu sasniegušas fiziskās personas vārda ar tās vecāku piekrišanu;

c) uz 16 gadu vecumu sasniegušas fiziskās personas vārda ar tās vecāku piekrišanu;

d) uz 18 gadu vecumu sasniegušas fiziskās personas vārda.

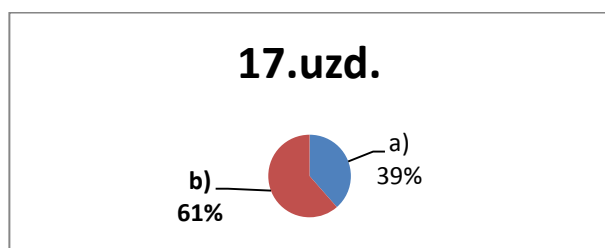
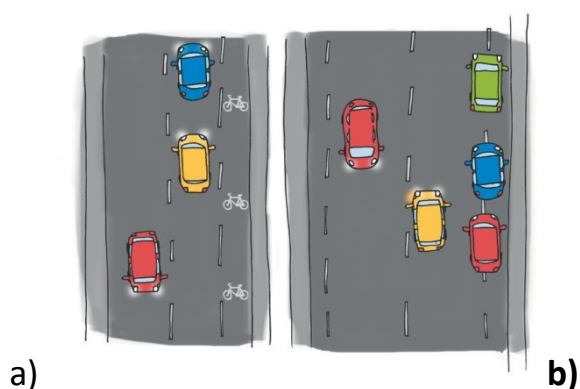

Pareizi atbildēja 24%, nepareizi 76%.

Šajā vecumā lielāka vērība būtu jāpievērš tām transportlīdzekļu kategorijām, kas atbilst skolēnu vecumam – no 14 –16 gadiem. Atgādinām, likumā minēts, ka, lai iegūtu transportlīdzekļu vadīšanas tiesības, personai ir jābūt sasniegušai šādu

vecumu – 14 gadus AM (mopēds); 16 gadus — A1 (motocikli, kuru motora darba tilpums nepārsniedz 125 kubikcentimetrus, jauda nepārsniedz 11 kilovatus un jaudas attiecība pret svaru nepārsniedz 0,1 kilovatu uz kilogramu, kā arī tricikli, kuru jauda nepārsniedz 15 kilovatus) un B1 (kvadricikli) kategorijas vadītāja apliecības iegūšanai.

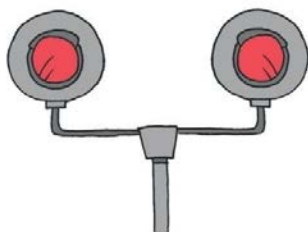
17. Kurā situācijā redzama transportlīdzekļu apbraukšana:

Pareizi atbildēja 61%, nepareizi 39%. Apbraukšana ir braukšana garām vienam vai vairākiem pilnīgi vai daļēji uz brauktuves apturētiem transportlīdzekļiem, kā arī citiem šķēršļiem (kavēkļiem), kas saistīta ar braukšanas virziena maiņu. Analizējot dažādas situācijas uz ceļa, ir jāpārrunā, kā jārīkojas šādos gadījumos, lai nerastos dažādas bīstamas situācijas gan pašam, gan citiem transportlīdzekļa vadītājiem, piemēram, strauja bremzēšana.

18. Kurš luksofors tiek uzstādīts pirms dzelzceļa pārbrauktuves?

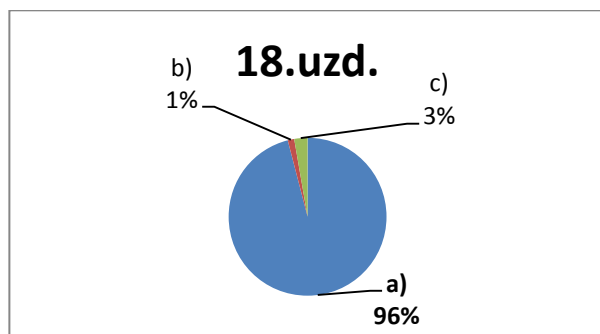
A

B

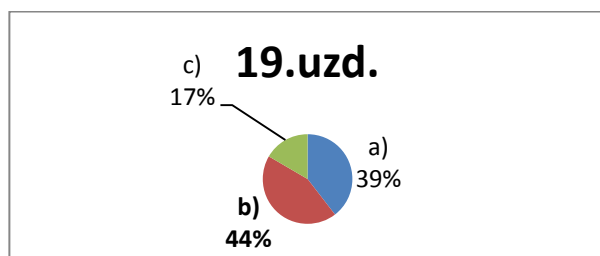
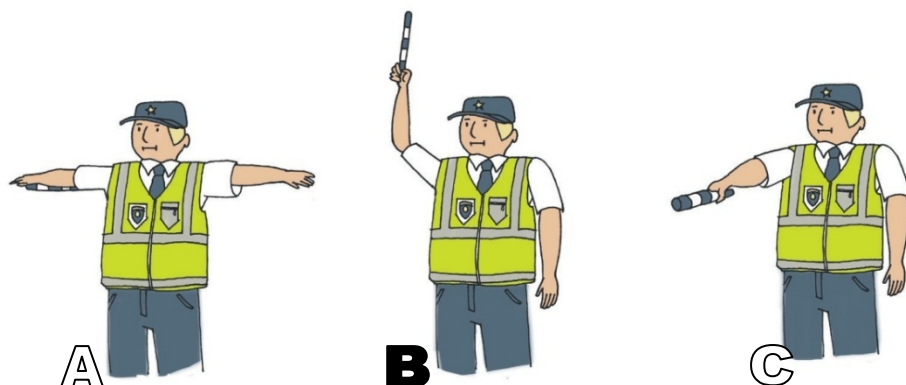

C

Pareizi atbildēja 96%, nepareizi 4%. Skolēni ikdienas situācijās ir precīzi ievērojuši, kādi luksofori tiek uzstādīti pirms dzelzceļa pārbrauktuves. Atceramies, ka pārbrauktuve ir vienīgā vieta, kur vilciena un citu satiksmes dalībnieku ceļi krustojas. Vilciens nevar strauji nobremzēt vai arī apbraukt tos, kas atrodas uz sliedēm. Vilciena bremzēšanas ceļš atkarībā no tā, vai tas ved pasažierus vai smagu kravu, ir no 200 metriem līdz pat 1 kilometram. Jo lielāks vilciena svars, jo ilgāks laiks un attālums nepieciešams, lai tas apstātos. Ja pārbrauktuve ir slēgta satiksmei, tad to nedrīkst šķērsot pat operatīvais transports (neatliekamā medicīniskā palīdzība, policija vai ugunsdzēsēji).

19. Kurš satiksmes regulētāja žests aizliedz transportlīdzekļa un gājēju kustību krustojumā:

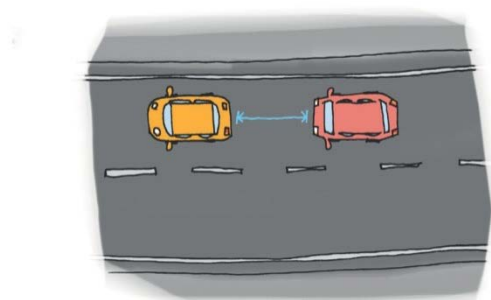

Pareizi atbildēja 44%, nepareizi 66%. Lai gan ikdienā satiksmes regulētājs uz ceļa vērojams reti, viņa dotie signāli ir tikpat obligāti izpildāmi kā ierastā luksofora signāli. Satiksmes regulētāja žesti vienādi attiecas gan uz autobraucējiem, gan uz gājējiem.

Ir daži vispārpieņemti nosacījumi, kurus iegaumējot, iespējams vieglāk saprast regulētāja žestus:

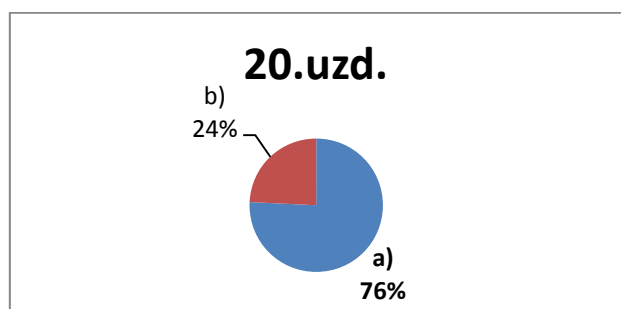
- regulētājs vienmēr atļauj kustību tikai no divām krustojuma pusēm;
- izstieptā(s) roka(s) norāda uz to pusi, no kuras kustība atļauta;
- regulētāja mugura — tas ir luksofora sarkanais signāls, vienmēr kustība ir aizliegta visos virzienos;
- tramvajiem atļauta kustība gar izstieptām rokām, bet citiem transportlīdzekļiem vēl arī nogriešanās pa labi (izņēmums - apgriešanās).

20. Attālums starp transportlīdzekļiem ir:

a) **Distance**

b) intervāls

Pareizi atbildēja 76%, nepareizi 24%.

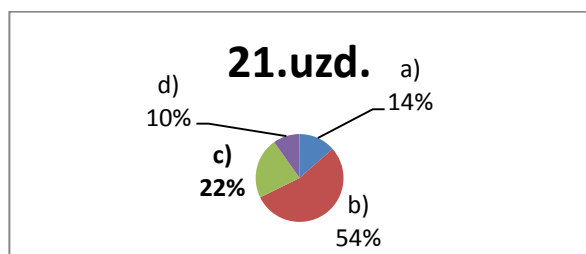
Distance – attālums starp diviem transportlīdzekļiem, kas brauc viens aiz otra. Intervāls – ceļu satiksmē braucot intervāls ir starp transportlīdzekļiem, arī līdz ietvei, gājējiem, kuri iet vai atrodas uz ietves malas. Transportlīdzekļa vadītājam atkarībā no braukšanas ātruma jāizvēlas tāda distance, lai, priekšā braucošajam transportlīdzeklī bremzējot, būtu iespējams izvairīties no sadursmes, kā arī jāizvēlas tāds intervāls, kas nodrošina ceļu satiksmes drošību.

Braucot vienā rindā, transportlīdzekļa vadītājam jāuzmanās, lai priekšā braucošā transportlīdzekļa pēkšņas bremzēšanas gadījumā arī viņš laikus spētu nobremzēt, nepieļaujot transportlīdzekļu sadursmi. Tāpēc jāizvēlas noteikta drošības distance.

21. Pie redzamās ceļa zīmes mopēda atļautais braukšanas ātrums ir:

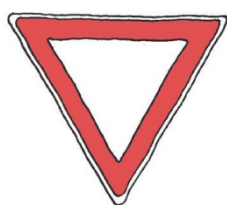

- a) 70km
- b) 50km
- c) 45km**
- d) 30km

Pareizi atbildēja 22%, nepareizi 78%. Tā kā 8.klases skolēni ir vecumā, kad var iegūt mopēda vadītāja apliecību, jautājumam par mopēda atļauto ātrumu apdzīvotajās vietās ir jāpievērš lielāka uzmanība. Skolēni labi zina noteikumus, ka autovadītājiem atļauts braukt ar ātrumu 50km/h, tādēļ secina, ka tā var arī pārvietoties ar mopēdu. Taču pareizā atbilde paredz - 45km/h. Atgādinām, ka, kārtojot eksāmenu mopēda vadītāja apliecības iegūšanai, jākārt gan teorētiskais, gan praktiskais pārbaudījums. Galvenā problēma saistībā ar ceļu satiksmes negadījumu izraisīšanu ir cilvēku attieksme – visatļautība, nihilisms un nesodāmības sajūta, kas pēdējā laikā izpaužas ļoti atklāti. Ātruma paaugstināšana vai pazemināšana ir ārkārtīgi svarīgs satiksmes drošības faktors.

22. Priekšrocības zīme „Dodiet ceļu” ir

A

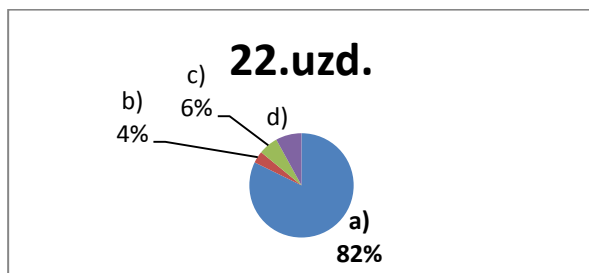
B

C

D

Pareizi atbildēja 82%, nepareizi 18%. Ceļa zīmju nozīmi skolēni apguvuši ļoti labi. Tomēr aicinām lielāku vērību pievērst ceļa zīmju veidiem pēc formām un krāsām. Satiksmi uz ceļiem organizē ar ceļa zīmēm, ceļa apzīmējumiem, luksoforiem, transporta un gājēju plūsmas nožogojumiem un citiem tehniskajiem līdzekļiem, kas atbilst Latvijā obligāto standartu un citu normatīvu prasībām. Ievērojot un respektējot ceļa zīmes, mēs veidojam drošu un veselīgu ceļa satiksmes plūsmu.

23. Pārvadājot bērnu grupas autobusā, tiek lietota pazīšanās zīme:

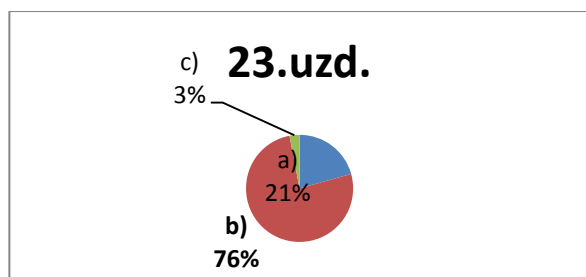
A

B

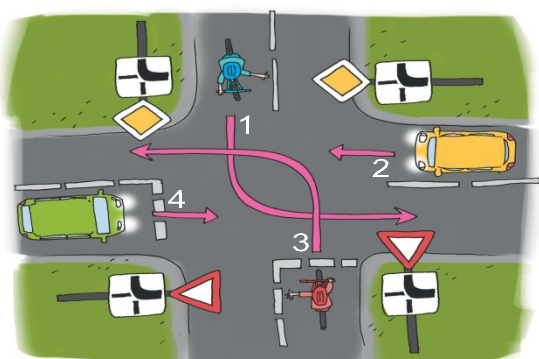

C

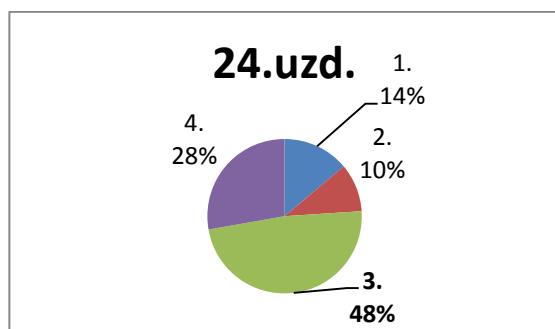

Pareizi atbildēja 76%, nepareizi 24%. Procentuāli liels skolēnu skaits ir atbildējuši nepareizi. Pazīšanās zīme brīdina citus ceļa satiksmes dalībniekus, ka autobusā atrodas skolēni vai bērni un liek tiem būt uzmanīgiem, ievērot piesardzību un pārliecināties par savu turpmāko rīcību uz ceļa.

24. Kurš transportlīdzeklis pēdējais veiks braukšanu krustojumā?

a) 1. B) 2. C) 3. D) **4.**

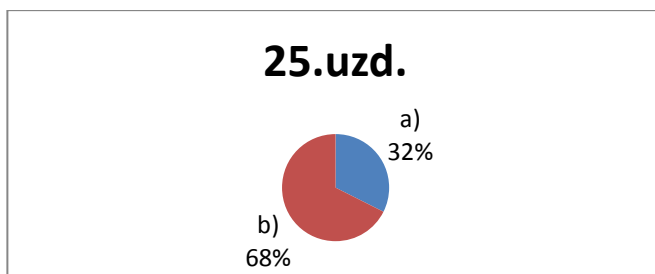
Pareizi atbildēja 28%, nepareizi 72%. Liela vērība apmācībā jāpievērš jautājumiem par transportlīdzekļu braukšanas secību neregulējamajos krustojumos. Iesakām skolotājiem vārst uzmanību uz „labās rokas likumu”, tas nozīmē, ja neregulējamu krustojumu jāpārbrauc vairākiem transportlīdzekļiem, tad priekšroka ir tam

vadītājam, no kura pa labi ir brīvs ceļš. Vēlams pārrunāt situācijas par ceļa zīmju un „labās rokas likuma” saistību. Jautājuma atbildes parāda, ka skolēni labi neizprot braukšanas secību neregulējamos krustojumos, par zīmju un labās rokas likuma savstarpējo saistību. Galvenās ir Ceļa zīmes. Ja tās abiem vienādas, tad darbojas „labās rokas likums”. Jā zīmju nav, darbojas vienīgi „labās rokas likums”. Arī kājāmgājējiem būtu jāzina labās rokas likums, lai nerastos dzīvībai bīstamas situācija šķērsojot ielu vai ceļu.

25. Vai velosipēdists drīkst turpināt ceļu?

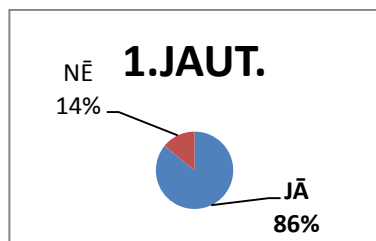
- a) jā
- b) Nē

Pareizi atbildēja 68%, nepareizi 32%. Jāatceras, ka velosipēds ir transportlīdzeklis un tā vadītājam ir tāda pati atbildība kā auto vadītājam, viņam ir saistoši visi Ceļu satiksmes noteikumi un Ceļu satiksmes likums.

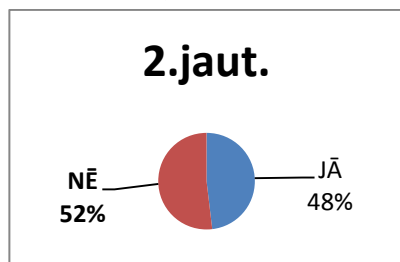
4. Testa daļas jautājumu apskats un analīze

1. Vai, braucot ar mopēdu gaišajā diennakts laikā, jābūt iedegtam gaismas lukturim?

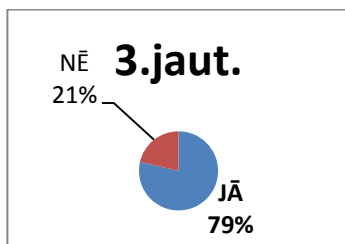
Pareizi atbildēja 86%, nepareizi 14% skolēnu. Ceļu satiksmes noteikumu 222. punkts paredz, ka, braucot ar mopēdu, jebkurā diennakts laikā priekšpusē jābūt iedegtam baltas gaismas lukturim, bet aizmugurē – sarkanas gaismas lukturim. Par šī punkta pārkāpšanu mopēdu vadītājam var izteikt brīdinājumu vai uzlikt naudas sodu.

2. Vai obligāti ir noteikta velosipēdu reģistrācija?

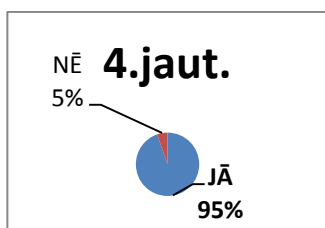
Pareizi atbildēja 52%, nepareizi 48% skolēnu. Iesakām pievērst lielāku uzmanību šī jautājuma aktualizēšanai, apgūstot drošības jautājumus uz ceļa. Arī vecākiem būtu jāzina, ka velosipēda reģistrācija ir brīvprātīga. Vienīgais iemesls, kādēļ CSDD to iesaka, ir biežās velosipēdu zādzības – proti, reģistrētu pazudušo braucamrīku būs vieglāk atrast.

3. Vai, iegūstot mopēda vadītāja apliecību, obligāti jāuzrāda medicīniskā uzziņa?

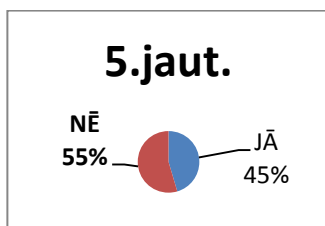
Pareizi atbildēja 79%, nepareizi 21%. Lai iegūtu mopēda vadītāja apliecību, nepieciešams iziet autovadītāju obligāto medicīnisko pārbaudi. Policija norāda, ka veikt šādu medicīnisku pārbaudi ir ļoti svarīgi, jo bieži vien notiek ceļu satiksmes negadījumi, kad pie stūres sēž cilvēks ar nopietnām veselības problēmām.

4. Vai automašīnu vadītājiem arī jāzina velobraucēju pagriezenia rādītāju signāli?

Pareizi atbildēja 95%, nepareizi 5% skolēnu. Visiem satiksmes dalībniekiem ir jāpārzina CSN un CSL prasības, lai uz ceļa nerastos bīstamas situācijas, kas var apdraudēt cilvēku drošību.

5. Vai automašīnai ar iedegtām oranžām bākugunīm ir jādod ceļš?

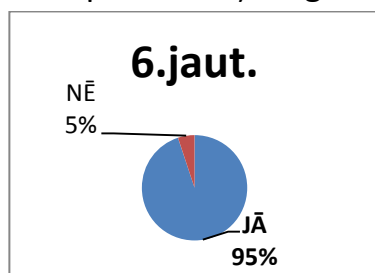

Pareizi atbildēja 55%, nepareizi 45% skolēnu. Atbildes liecina, ka skolēni īsti nepārzina noteikumus, kas saistīti ar transportlīdzekļiem, kuri aprīkoti ar bākugunīm. Iedegta mirgojoša oranža (dzeltena) bākuguns nedod priekšroku. To lieto, lai pievērstu citu ceļu satiksmes dalībnieku uzmanību un brīdinātu tos par iespējamām briesmām. Mirgojoša oranža (dzeltena) bākuguns obligāti jāiededz transportlīdzekļu vadītājiem, kas:

- pavada transportlīdzekļus, kuri pārvadā sevišķi smagas vai lielgabarīta kravas;

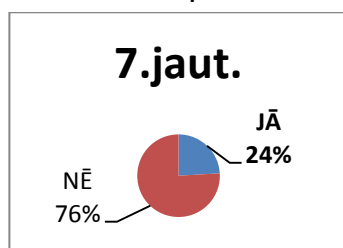
- pavada tādu transportlīdzekļu kolonnas, kuri pārvadā sprāgstvielas, radioaktīvas vielas vai stipras iedarbības indīgas vielas;
- uz ceļa veic ceļa uzturēšanas darbus, kā arī citus remonta vai avārijas seku likvidēšanas darbus;
- vada traktortehniku ar divām piekabēm;
- pavada velosipēdu vadītājus treniņnodarbību laikā.

6. Vai, vadot mopēdu, vadītājam ir jābūt klāt vadītāja apliecībai un transportlīdzekļa reģistrācijas dokumentiem?

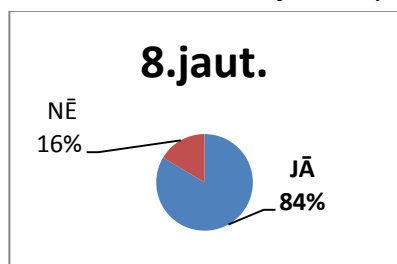
Pareizi atbildēja 95%, nepareizi 5% skolēnu.

7. Vai velosipēds drīkst būt aprīkots ar motoru?

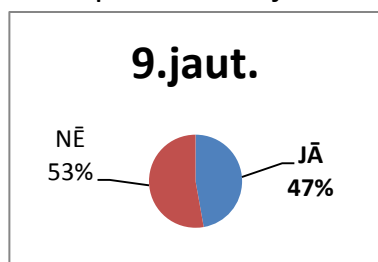
Pareizi atbildēja 24%, nepareizi 66% skolēnu. Latvijā ir ļoti maz cilvēku, kas pārvietojas ar velosipēdu, kas aprīkots ar motoru. Tehniskā ziņā tas joprojām ir velosipēds, tikai papildināts ar elektrisko aprīkojumu, kura galvenās sastāvdaļas ir akumulators un elektromotors. Tāpat kā jebkuram divritenim, tam ir dažādas rāmja konstrukcijas, kas to ierindo klasisko ielas, kalnu, šosejas un saliekamo velosipēdu grupā. Šim velosipēdam pārvietojoties, būs atšķirīgs ātrums nekā ierasts, ar ko būtu jārēķinās arī pārējiem vadītājiem.

8. Vai ārpus krustojumiem, kur tramvaju sliežu ceļš šķērso transportlīdzekļu brauktuvi, tramvajam ir priekšroka?

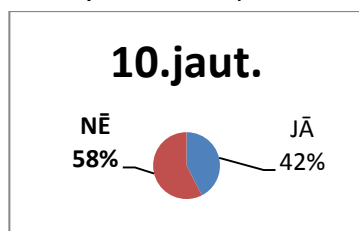
Pareizi atbildēja 84%, nepareizi 16% skolēnu. Gājējs tāpat kā tramvaja vadītājs ir ceļu satiksmes dalībnieki, kuriem ir jāpārzina ceļu satiksmes noteikumi, lai nerastos bīstamas situācijas uz ceļa.

9. Vai dzīvojamās zonās, uzpildes stacijās un stāvvietu teritorijā gājējiem un velosipēdu vadītājiem ir priekšroka attiecībā pret citiem transporta līdzekļiem?

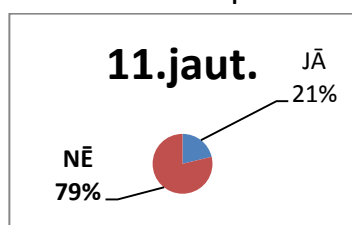
Pareizi atbildēja 47%, nepareizi 53% skolēnu. Būtu jāzina, ka dzīvojamās zonās, uzpildes stacijās un stāvvietu teritorijās gājējiem un velosipēdu vadītājiem ir priekšroka pret citiem transporta līdzekļiem, taču viņiem aizliegts nepamatoti traucēt citu transportlīdzekļu braukšanu. Tomēr jāuzmanās dzīvojamo zonu ielu krustojumos, jo autovadītāji ne vienmēr var viegli pamanīt no sānu ielas, ie braucamā ceļa, privātmājas teritorijas izbraucošu riteņbraucēju.

10. Vai vietās, kur ārpus krustojumiem velosipēdu ceļš šķērso brauktuvi un ceļu satiksme netiek regulēta, velosipēdu vadītājiem ir priekšroka attiecībā pret transportlīdzekļiem, kas brauc pa šķērsojamo ceļu?

Pareizi atbildēja 58%, nepareizi 42% skolēnu. Daudzās vietās tiek ierīkoti ceļi, kas speciāli tiek paredzēti velosipēdistu kustībai. Tādēļ jo īpaši svarīgi zināt nosacījumu, ka vietās, kur ārpus krustojumiem velosipēdu ceļš šķērso brauktuvi un ceļu satiksme netiek regulēta, velosipēdu un mopēdu vadītājiem jādod ceļš transportlīdzekļiem, kas brauc pa šķērsojamo ceļu. Iesakām pievērst skolēnu uzmanību arī ceļa zīmēm, kas tiek uzstādītas velosipēdu ceļu krustojumos ar brauktuvi.

11. Vai divi mopēdisti drīkst pārvietoties pa brauktuvi viens otram blakus?

Pareizi atbildēja 79%, nepareizi 21% skolēnu. Ikdienā ir bieži novērojama situācija, ka divi velosipēdisti vai mopēdu vadītāji pārvietojas pa brauktuvi blakus, jo nepārsniedz automašīnas platumu. Tomēr noteikumi paredz braukšanu rindā pa vienam un pēc iespējas tuvāk brauktuves labajai malai. Tādējādi tiek nodrošināta velosipēdistu vai mopēdu vadītāju drošība veselībai un dzīvībai, jo automašīnas radītais sānvējš riteņbraucējam var izraisīt līdzsvara problēmas, un viņš var pakļūt zem aizmugurē braucošās automašīnas.

5. Diagnosticējošais darbs par ceļu satiksmes noteikumiem 8.klasei: secinājumi

Dati apkopoti, izvērtējot 9027 8. klašu skolēnu darba rezultātus. Vairumam skolēnu rezultāti grupējas ap vidējo rezultātu, kas darbā kopumā ir 59,25%. Turklāt skolēni ar ļoti zemiem rezultātiem (9%) ir tikpat, cik skolēnu ar ļoti augstiem rezultātiem (9%). Labāk skolēni atbild uz jautājumiem par Ceļu satiksmes noteikumiem un Ceļa zīmēm un apzīmējumiem, vājāk pārzina Ceļa satiksmes likuma jautājumus (6.tabulā - 12., 16., 27., 30. un 33.jaut.). Tas izskaidrojams ar to, ka sākumskolā vairāk apgūst CSN, konkrēti - gājēju un pasažieru pienākumus (6.tabulā - 1., 4., 5., 15.jaut.), bet mazāk jautājumus par satiksmes dalībnieku (kā transportlīdzekļa vadītāju) pienākumus. Pamatskolā, kur skolēnu vecums atbilsts tam, lai viņi kļūtu par dažādu transportlīdzekļu (velosipēda, mopēda) vadītājiem ir jāveidojas attieksmei par drošības jautājumu konsekventu ievērošanu un veselību un dzīvību kā vērtībām.

Jautājumi, kuri ieguvuši viszemāko procentuālo vērtējumu, iespējamās kļūdas

1.sadaļa. Ceļu satiksmes noteikumi

Zemu vērtējumu (27%) ir ieguvis jautājums par autobusa priekšrocībām izbraukšanai no pieturvietas ārpus apdzīvotām vietām. Drošāk pat būtu, braucot ar velosipēdu vai mopēdu, apstāties un palaist sabiedrisko transportu izbraucot no pieturvietas, nevis to apbraukt, kā tas atļauts ārpus apdzīvotām vietām. Iesakām, atbilstoši savām spējām un izpratnei par ceļu satiksmē notiekošo vienmēr izvēlies visdrošāko pārvietošanās manieri. Neizprotamās situācijās izvēlies drošāko pārvietošanās veidu, bet neriskē.

Tāpat skolēni kļūdaini uzskata, ka mobilo telefonu, braucot pie automašīnas stūres, drīkst paņemt rokās un lietot ārkārtas situācijās, piemēram, izsaucot neatliekamo medicīnisko palīdzību vai policiju. Jāievēro, ka jāapstājas un tikai tad drīkst izsaukt palīdzību. Atbildes uz vairākiem jautājumiem no skolēniem prasīja erudīciju un loģisko domāšanu, lai varētu izvēlēties pareizo atbildi. Piemēram, 24.jautājums, kurš transportlīdzeklis pēdējais veiks braukšanu krustojumā?

Jautājumus, kas saistīti ar gājēju vai pasažieru pienākumiem, skolēni ir apguvuši labi. Tas varētu būt saistīts ar to, ka liela uzmanība šiem jautājumiem tiek pievērsta jau sākumskolas klasēs.

Mazāk apgūti noteikumi, kas saistīti ar transportlīdzekļu – velosipēdu un mopēdu – vadīšanu, kas varētu būt saprotams, jo ne visiem skolēniem ir šo transporta līdzekļu tiesības un praktiskā vadīšanas pieredze. Ko darīt situācijās, ja mopēds vai velosipēds saplīsis ārpus apdzīvotas vietas, skolēni īsti nezina, jautājumā “kā nepieciešams pārvietoties, stumjot mopēdu vai velosipēdu pie rokas” pareizi atbildējuši 31% skolēnu. Problēmu radīja arī jautājums “kā jāpārvietojas pa ceļu bērnu grupai, ja negaidīti saplīst autobuss un bērniem, kas braukuši ekskursijā, jātiek līdz kādai apdzīvotai vietai vai autobusa pieturai”.

Arī jautājums par satiksmes regulētāja signāliem jeb žestiem sagādāja grūtības. Velosipēds, kas aprīkots ar motoru, ātrums ir lielāks, nekā esam pieraduši, un ar to būtu jāreķinās situācijās uz ceļa. Tikai 47% skolēnu zina savas priekšrocības attiecībā pret auto vadītājiem stāvvietās, dzīvojamās zonās un uzpildes stacijās, taču viņiem aizliegts nepamatoti traucēt citu transportlīdzekļu braukšanu. Tomēr jāuzmanās dzīvojamo zonu ielu krustojumos, jo autovadītāji ne vienmēr var viegli pamanīt no sānu ielas, iebraucamā ceļa, privātmājas teritorijas izbraucošu riteņbraucēju.

Vidējais zināšanu vērtējums jautājumos par Ceļu satiksmes noteikumiem - 57,5%.

2.sadaļa. Ceļu satiksmes likums

Jautājumi, kuros tika pārbaudītas Ceļa satiksmes likuma zināšanas (12., 13. 16., T-2.,3.,6.) atklāj diezgan vājas zināšanas. Jautājumi bija saistīti ar transportlīdzekļiem un to reģistrāciju, ceļu satiksmes dalībnieku pienākumiem un tiesībām, kas ietver zināšanas par nepieciešamajiem dokumentiem transportlīdzekļa vadītājam, transportlīdzekļu reģistrāciju, kā arī zināšanas par transportlīdzekļu kategorijām un mācīšanās braukšanas vecumu.

Piemēram, jautājumā - Mācīties braukt ar A1 kategorijas motociklu (motora darba tilpums nepārsniedz 125 kubikcentimetrus) drīkst no: a) no 14gadiem; b) 15gadiem; c) 16gadiem; d) 18gadiem - pareizi atbildējuši 30% skolēnu. Atliek secināt, ka skolēni zina to, ka A1 kategorijas apliecības var iegūt no 16 gadiem, bet

nav pievērsuši uzmanību jautājumam, kas skan- mācīties braukt drīkst no... nevis iegūt tiesības.

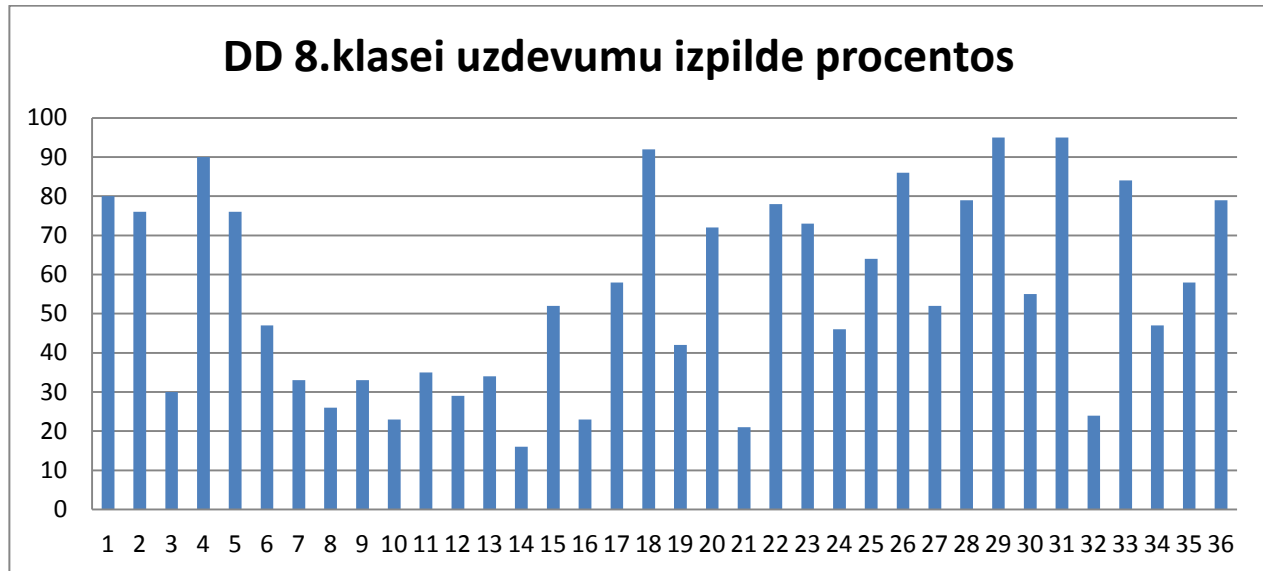
Jautājumā par vadītāju apliecības iegūšanu no 14gadiem, kurā pareizās atbildes ir 35%, skolēni nezina, ka CSL mopēda vadītāja apliecības kategorija saīsināti tiek dēvēta - AM. Vāji tiek pārzināti - 24% - jautājumi par transportlīdzekļa reģistrāciju uz bērna vārda. Tomēr skolēni daudz labāk pārzina, kādi dokumenti nepieciešami transportlīdzekļa vadītājam. Pareizās atbildes šajos jautājumos – 79% - 95%. Vidējais rādītājs jautājumos par Ceļa satiksmes likumu ir 52,5%.

3.sadaļa. Ceļa zīmes un apzīmējumi

Jautājumi, kuros tika pārbaudītas zināšanas par ceļu zīmēm un apzīmējumiem bija no 21. līdz 25.jautājumam. Sniegtās atbildes parādīja, ka skolēni ir labi apguvuši ceļa zīmes, apzīmējumus un prot analizēt situācijas uz ceļa, kas dotas attēlos. Šajos jautājumos pārsvarā ir iegūti no 68% - 82%. Kaut gan 21.jautājumā pareizās atbildes snieguši 22% skolēnu, tomēr bērni pareizi bija sapratuši, ka redzamā ceļa zīme nozīmē apdzīvotās vietas sākumu. Zemais atbilžu procents izskaidrojams ar to, ka skolēni nepareizi noteica mopēda braukšanas ātrumu apdzīvotajās vietās, kas ir 45km/h, nevis 50km/h. Arī 24.jautājums prasīja vairāku zināšanu apvienojumu - ceļa zīmju pārzināšanu un to savienošanu ar „Labās rokas likumu” neregulējamo krustojumu pārbraukšanā. Tādēļ zemais procents (28%) pareizo atbilžu varētu būt izskaidrojams ar neizpratni, kā darbojas „Labās rokas likums”. Tomēr kopumā darbs parāda, ka skolēni pārzina ceļa zīmes un apzīmējumus. Vidējais zināšanu vērtējums jautājumos par ceļa zīmēm un apzīmējumiem - 75%.

6.attēlā apkopotas diagnosticējošā darba - 1.daļas un testa daļas, kas apvieno 36 jautājumus, pareizi sniegtās atbildes procentos.

6.attēls

Vidējais diagnosticējošā darba rezultāts - 59.25 %.

Secinājums - Latvijas skolēni kopumā pārzina Ceļu satiksmes noteikumus, Ceļu satiksmes likumu, kā arī ceļa zīmes un apzīmējumus. Bet vai tos ievēro ikdienā?